

مروری بر رایج ترین اختلالات شخصیت که در فیلم های ایرانی مورد توجه قرار گرفته اند

۴ فیلم سینمایی، ۴ اختلال شخصیت

اختلال شخصیت عبارت است از: «یک الگوی بدام و پایدار از رفتار و تجربه درونی که به طور قابل ملاحظه ای با انتظاراتی که از شرایط فرهنگی فرد وجود دارد، متفاوت باشد، فراگیر و غیر قابل انعطاف باشد، شروعش دوران نوجوانی یا اوایل بلوغ باشد، در طول زمان پایدار باشد و به ناراحتی یا آسیب دیدگی روانی منجر شود.» برخی کارشناسان اختلالات شخصیت به دلیل تجربیات اولیه ای که مانع رشد عادی الگوهای فکری و رفتاری شده اند، ایجاد می شوند و برخی دیگر عقیده دارند تاثیرات بیولوژیکی یا ژنتیکی ریشه پیدایش اختلالات شخصیتی هستند. به نظر می رسد ترکیبی از زمینه های ژنتیکی و متغیرهای محیطی در ایجاد این اختلالات دخالت دارند. از دیرباز اختلالات شخصیت مورد توجه فیلمسازان در سراسر دنیا بوده است. در این شماره به چند اختلال شخصیت که در فیلم های ایرانی مورد توجه قرار گرفته اند، می پردازیم.

دکتر زهرا بهاری
روانشناس بالینی کودک و نوجوان

«عصر یخبندان» و اختلال شخصیت ضد اجتماعی

در فیلم عصر یخبندان فرید (بازی بهرام رادان) اختلال شخصیت ضد اجتماعی دارد. اغلب شخصیت های ضد اجتماعی درگیری های مختلف با قانون و سوابق زندگی شدن دارند، اما در عین حال مکرر است ظاهری آراسته و مورد اعتماد داشته باشند. در این فیلم فرید آشپزخانه تولید مواد مخدر دارد و به طور وسیع مواد محرک تولید و پخش می کند. افراد ضد اجتماعی در کنترل تکانه های خود از جمله تکانه پرخاشگری و تکانه های جنسی مشکل دارند که در این فیلم به خوبی هر دوی اینها نمایش داده شده است. از طرفی، این افراد توانایی همدلی با دیگران ندارند و به احساسات دیگران بی توجه هستند و پس از ارتکاب به جرم، به هیچ عنوان احساس ندامت و پشیمانی نمی کنند. بهرام رادان در این فیلم در به نمایش آوردن شخصیت ضد اجتماعی بسیار موفق عمل کرده است.

فیلم «در بند» و اختلال شخصیت مرزی

دو شخصیت اصلی در بند، نازنین (با بازی نازنین بیاتی) و سحر (با بازی یگانه آهنگرانی) هستند. در این فیلم سحر به طور واضح خصوصیات شخصیت مرزی را نشان می دهد. مثلاً او سابقه خودکشی دارد که در افرادی که شخصیت مرزی دارند، اقدام به خودکشی شایع است. از سوی دیگر، افراد دچار این شخصیت از اینکه طرد شوند، به شدت می ترسند و سعی می کنند روابطشان را به هر قیمتی حفظ کنند و این خصوصیات به وضوح در سحر دیده می شود. معمولاً این افراد از انجام کارهای خطرناک مثل مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی هم ابایی ندارند. آنها خیلی زود با دیگران صمیمی می شوند. در فیلم هم می بینیم «سحر» در اولین برخورد با «نازنین» خیلی با او صمیمی می شود و حتی کلید خانه اش را به او می دهد، ولی از سوی دیگر، این اشخاص خیلی زود هم کنترل خود را از دست می دهند و خودشان رابطه ایجاد شده را به هم می زنند و می ترسند دیگران آنها را طرد کنند بنابراین زودتر اقدام به این کار می کنند. در مقابل نازنین دختری است که از شهرستان آمده، ولی روشنفکر است. او برای تدریس خصوصی به خانه شاگردان می رود، پزشکی دانشگاه تهران قبول شده و دانشجویی نمونه است که برای خوابگاه گرفتن از این امتیاز استفاده می کند. او شخصیتی درونگرا دارد. با وجود اینکه خیلی وقتها صریح حرفش را می زند، گاهی رودربایستی می کند و باحجب و حیاست.

فیلم «سارا» و اختلال شخصیت وابسته

به جرات می توان گفت یکی از بهترین فیلم هایی که درباره اختلال شخصیت وابسته ساخته شده، فیلم سارا داربوش مهرجویی است. در این فیلم حسام (با بازی امین تارخ) برای درمان بیماری اش مجبور است به خارج از کشور سفر کند. سارا (با بازی نیکی کریمی) همسر او مخارج سفر او را تأمین می کند، اما می گوید این پول را از محل ارنیه پدرش به دست آورده است. حسام بهبودی می یابد. سارا پنهان از چشم شوهرش با کار سخت و مداوم خیاطی سعی می کند بدهی های خود را پرداخت کند. گشتاسب (با بازی زنده یاد خسرو شکیبایی) مردی که به سارا کمک مالی کرده، متهم به جعل اسناد شده است و موقعیت شغلی او در بانک دچار خطر می شود و از سارا می خواهد از طریق اعمال نفوذ حسام که حالا رئیس بانک شده در شغلش ابقا شود. در این فیلم یکی از خصوصیات اصلی شخصیت وابسته که ترجیح دادن نیازهای دیگران به نیازها و عواطف خود و اجازه دادن به دیگران برای راه بردن او در زندگی است، نشان داده شده. سارا در بیشتر صحنه های فیلم مشغول کاری برای دیگران است؛ یا آشپزی و خانه داری می کند یا برای جبران قرض هایی که گرفته لباس عروس می دوزد یا مهمانی به مناسبت ارتقای شغلی همسرش می دهد که در همه اینها کار اصلی اش سرویس دادن به دیگران است و در پایان فیلم وقتی می فهمد تلاش هایش برای خدمت به حسام و مراقبت از او اصلاً ارزشی نداشته، به هم می ریزد.

فیلم «بی خود و بی جهت» و اختلال شخصیت وسواسی

این فیلم درباره زندگی دوزخ جوانان است. مژگان و محسن (با بازی رضا عطاران و پانته آ بهرام) به خاطر بی خیالی ها و رفیق بازی های محسن باید خانه شان را تخلیه کنند و به رضا و الهه (با بازی احمد مهرانفر و نگار جواهریان) تحویل دهند، درحالی که هنوز محسن خانه جدیدی ندارد. ندیده و این درحالی است که برای معارفت از بر ملا شدن بارداری الهه، باید همان شب مجلس عروسی او برگزار شود. شخصیت وسواسی فیلم، مادر الهه است (با بازی افسانه تهرانچی) که برای سرزدن و بررسی اوضاع آمده است و از همان لحظه ورود به عیب جویی و انتقاد از همه چیز می پردازد. شخصیت های وسواسی هیچ کاری را که تحت نظر مستقیمشان انجام نشده باشد، درست و کامل نمی دانند. یکی دیگر از خصوصیات آنها این است که نامتعطف و سرسخت هستند و در این فیلم به خوبی این خصوصیات به نمایش درآمده است.

سروینا ارغوانی برای طراوت و شادابی خانواده ایرانی

کرم مویر پوست صورت - کرم مویر پوست های معمولی - کرم مویر پوست های خشک - کرم مویر پوست های حساس - کرم مویر آقایان